

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvt. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvt. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in utožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-80.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga s omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Taktika „Slovenskega kluba“.

DUNAJ 20. Dunajski listi priobčujejo: taktiki „Slovenskega kluba“ bo odločeno tekom prihodnjega tedna. Odločitev stori najprej parlamentarna komisija, ki predloži svojo odločitev v odobrenje plenumu kluba. — Parlamentarna komisija „Slovenskega kluba“ ima 8 članov, od teh so se — kakor znano — za brezpogojno pristaše po dr. Korošču predlagane taktike izjavili le dalmatinski zastopniki, drugi člani parlamentarne komisije, Krek, Povše in Grafenauer so za politiko proste roke napram novi vladi. — Razmerje glasov v parlamentarni komisiji bo skoro gotovo 3 proti 4. Odločitev bo v rokah dr. Susteršiča, ki se doslej ni izjavil niti za, niti proti dr. Krekovemu predlogu. V dunajskih listih je izraženo mnenje, da bo dr. Susteršič odločil za dr. Krekovo taktiko. Kar se tiče „Slovenskega kluba“ in „Slovenske Unije“ ni mnogo nagnjenja to razmerje tako nadaljevati, kakršno je bilo prej, ker bi samostojno postopanje „Slovenskega kluba“ bilo za slov. interese koristnejše. Nihakor se pa ne zavrača skupno postopanje s Čehi od slučaja do slučaja. To poročilo dunajskih listov samo beležimo brez vsake opombe.

Sprememba na češkem namestništvu.

PRAGA 20. Namestnik grof Thun je danes zjutraj prišel v namestniško palačo in je prevzel vodstvo namestništva.

Prebivalstvo Bosne in Hercegovine.

SARAJEVO 20. Po površnem ljudskem štetju imate Bosna in Hercegovina 1,893.683 prebivalcev. Od leta 1895 je naraslo prebivalstvo za 325.591 duš, to je 20-73%.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 20. (Ogr. biro). Zborstva je nadaljevala generalno debato o kazni predlogi. Posl. Dezider Polonyi je predložil resolucijo, po kateri naj bi zavodi avstro-ogrskje banke rabili kakor poslovni jezik — madjarski jezik in vsi vslužbenci naj bodo ogrski državljani. (Pohvala na fevici).

Posl. Hantos (delavna stranka) je rekel, da dokler skupna banka dobro zadovoljuje kreditne potrebe Ogrske, nismo naklonjeni, da skupno banko zamenjamo z eventualno manj dobro poslujočo samostojno banko. Potem, ko sta govorila še posl. Mezössy (Košutovec) in ministerki predsednik grof Khuen-Hedervary je bila seja zaključena. Prihodnja seja jutri.

Novi minister za Hrvatsko.

BUDIMPEŠTA 19. V tukajšnjih političnih krogih se govori, da se za sedaj ne spopolni mesto hrvatskega ministra. Še le čez nekoliko mesecev bo imenovan hrvatski ministrom ministerjalni tajnik Ivan Škerlec.

Štrajk tiskarjev.

LONDON 20. Zastopniki londonskih tiskarskih društev so sklenili, da prično dne 24. t. m. štrajkati, ako delodajalci ne dovolijo v 48-urno tedensko delo.

Vinogradniki proti izdelovalcem šampanjca.

EPERNAY 20. Shodu vinogradnikov v Venevillu je prisostvoval tudi prefekt, ki je

PODLISTEK.

Stara dovilja.

Napisal M. Bolucki. — Poslovenil Ratiški.

Nekaj časa sem jo čakal in kmalu se je vrnila s prazno košaro; prijateljsko sem jo potapljaj po rami in vprašal sem jo:

„Kasija! Ali ste danes srečni?“

„Ah, težko mi je povedati, kako!“

In starka se je razjokala kakor dete. Nisem je soltil, ker čutil sem, da so ji ljube te solze. Revica si je brisala solze s desnice, sedaj z rokvom. Bila je srečna! Skoro bi se bil razjokal tudi jaz, da se ni obrnila starka k meni:

„O, vi še nimate šopka! Idite v sobo, tamkaj čakajo že vsi gostje!“ Obrnila si je hitro solze in stekla v sobo, da mi izbere najlepši šopek, kakor mi je rekla.

V jedilnici, kamor je prodiralo zahajajoče solnce skozi listje fuksij in pelargonij, so se zbrali povabljeni. Stare gospe v svetlih oblekah so seделе na foteljih in stoli; mlade gospice, večinoma nevestine učenke, v modrih in črnih opravih, so se zbrale pri oknu, šepetajoč in gledajoč na gospe, ki so si natikali robnice in si po-

zborovalce pozival, naj bodo mirni. Shod je na željo prefekta vsprejel resolucijo, v kateri se vinogradniki zavezujejo, da se bodo vzdrževali vsake sabotaže, ker računajo na to, da vlada čim prej izpolni njih zahteve. — Noč je v vsej okolici minula mirno.

Kanonik dr. Andrej Karlin imenovan trž.-koperskim škofom.

DUNAJ 20. „Wiener Zeitung“ je priobčila:

Cesar je z najvišjim odlokom od 21. decembra 1910 imenoval tržaško-koperskim škofom dr. Andreja Karlin-a, kanonika v Ljubljani.

Novoimenovani škof je bil rojen leta 1857 v Stariloki na Gorenjskem. Gimnazijske in bogoslovne študije je dovršil v Ljubljani. Bil je v duhovno-pastirski službi na več krajih in se je l. 1890 podal v Rim, kjer je ostal dve leti in kjer je bil promoviran doktorjem obojega prava. Ko se je povrnil v domačo škofijo, je bil več let veroučitelj na ljubljanski gimnaziji in pred 10 leti je bil imenovan kanonikom stolnega kapitlja ljubljanskega. Od leta 1905 do 1910 je bil dr. Karlin ravnatelj Alojzjevišča. — Baval se je posebno tudi s cerkveno glasbo. V kranjske politične boje se ni umešaval.

Državni zbor.

DUNAJ 20. V današnji seji drž. zbora je nadaljevala debata o državnem proračunu za leto 1911. Govoril je finančni minister dr. Meyer. Govoril je o potrebi novih davkov.

Kršč. socialni posl. Miklos je rekel, da se bo njegova stranka vedno držala

Škandali ljudskega štetja.

Kazenske ovadbe. — Interpelacija v državnem zboru.

Na adresu g. drž. pravdnika.

Včeraj je državno pravdnštvo dalo zapleniti naš list, ker smo postali nekoliko ostri, vspricho dejstva, da vladna oblast — a glavno krivdo na tem slutimo mi na Dunaju — ostaja brezbrizna nasproti početju, ki ne pomenja le krivice za nas Slovence, ampak tudi zasmehovanje državne avtoritete in državnih zakonov! — Gospod državni pravdnik! Roko na srce in povejte nam po duši in vesti: je-li človeku, ki ima v prsih srce, ki čuti in ima človeško kri v žilah, možno vspricho takih nečevnosti — kakor je n. pr. današnji slučaj s Karizem — ohranjati mirno kri in se izogibati ostri besedi! Ko krivica in zloba prekorata vse meje, prihajajo momenti, ko duša prekipeva in tudi hladni razum veleva: tu mora nehati vsak obzir!

Gospod državni pravdnik! Tak psihološki moment je prišel sedaj za nas tržaške Slovence. Potrežljivost naša je proverbijalna, ker nam je bila privzgojena v trdi šoli dolgoletnega preganjanja, zapostavljanja, v ognju grenkih skušenj. In ravno vi, g. državni pravdnik, veste po svojem službenem položaju, da je pri tem listu blaga forma v tradicijo, vsled česar je sila redek dogodek, da bi imeli posla s ple-

pravljali ovratnike; nekateri so pa hodili iz kota v kot, ali si ogledovali stare slike po stenah.

Stari gospodje, med katerimi sem zapazil tudi starega uradnika, so si kratili čas s politikom in večkrat sem čul o Bismarcku in o maloruskem vprašanju. A na sredi dvorane, kakor zmagovalec, je stal Dragotin, sedaj krasen vojaški stotnik, in zadovoljen je gledal na družico, na krasno plavko, ki mu je pripenjala šopek.

In odprla so se vrata stranske sobe in in v dvorano sta vstopila ženin in nevesta, držeča se za roke. Ženin je izgledal v tem svečanem trenutku nekam žalostno, a zato je bila tem lepša nevesta v svoji beli, baržunasti obleki z dolgo vlečko in koprenu, ki je segala do tal. Njene oči, te dobre in poštene oči, so se svetile v posebnem žaru, a gledale so nas tako jasno, tako prijazno, da so segle človeku v dno srca.

Lahko rečem, da med nami ni bilo človeka, ki ne bi bil novemu paru privoščal vse sreče. Nevesta je to čutila in zahvaljevala se je, stiskajoč desnico vsakemu.

Stari Hileček ju je blagoslovil in poskropil z blagoslovljeno vodo. Spremljana od gostov sta šla po cvetju, ki je ležalo na kakor razkošna, pisana preproga po tleh in stopnicah. Nekoliko kočij je čakalo pri vratih.

nemške vzajemnosti. Izrekel je željo, da bi se grofu Thunu v interesu države posrečilo doseči sporazum na Češkem ter končal z izjavo, da njegova stranka zaupa minister-skemu predsedniku in ceni njegov značaj.

Posl. Malik se je izrekel proti italijanski pravni fakulteti.

Potem je nadaljevala razprava o nujnem predlogu posl. Fressla o odpravi carine na meso.

Prihodnja seja jutri.

* * *

Ljudsko štetje v drž. zboru.

DUNAJ 20. Danes je bila v drž. zboru vložena interpelacija poslanca dr. Rybača o nasiljih pri ljudskem štetju v Trstu, in interpelacija istega poslanca o sestavi porotnih imenikov pri dež. sodnji v Trstu.

Nasilstva proti Slovincem pri ljudskem štetju.

DUNAJ 20. Posl. dr. Korošec je vložil v današnji seji državnega zbora interpelacijo radi nasilstev proti Slovincem pri ljudskem štetju na Dunaju, posl. Grafenauer pa radi nasilstev pri ljudskem štetju proti Slovincem na Koroškem.

Italijanska pravna fakulteta.

DUNAJ 20. Deputacija zastopnikov italijanske ljudske stranke pod vodstvom podpredsednika Conci-ja je bila danes pri naučnem ministru grofu Stürgku v stvari predloge o italijanski pravni fakulteti. „Kor. Austria“ poroča, da je deputacija dobila iz odgovora naučnega ministra utis, da si bo vlada v smislu tozadevnih izjav minister-skega predsednika v svojem programnem govoru prizadevala, da fakultetno vprašanje čim prej povoljno reši.

njenjem našega lista. All tudi ta naša potrpežljivost ima svoje meje tam, kjer začena smrtna nevarnost za našo ekzistenco, za naše narodno življenje, in tedaj, ko grozi sovražni val, da podre temelje vsega našega prava!

To uvažujte, gospod državni pravdnik, tudi vi. Če vam je ojstrejša beseda z naše strani tako neljuba, pa je tudi na Vas, da vam ne bo več zvenelo na ušesa: storite tudi vi svojo, da nehaj gaženje našega prava in državnih zakonov, ki imperativno zahteva od nas najostrejšega odpora.

Sicer pa Vas opozarjamo na govor drž. poslanca Winterja na drugem mestu današnjega lista.

Na naslov c. kr. namestništvenga svetovalca.

Dne 18. t. m. je prinesel neki magistratni revizor ali kar je že bil, moji gospodnji Mariji Vidmar, stanujoči v Rojanu v ulici sv. Mohorja št. 1, prvo nadstropje nek poziv, katerega jaz ne razumem, ker je italijanski. — O tej priliki je ta veliki gospod pred očmi gosposinje raztrgal pravilno izpolnjeno slovensko naznailnico, ter kose spravil v mapo. Vprašam c. kr. namestništvenga svetovalca.

Za poročena je bila pripravljena posebna kočija, preoblečena z belim suknom, ki je je poslala ena njenih učenk.

„Kasija, vi greste z menoj,“ se je obrnila k dovilji, ki je držala vlečko.

„Kako? Jaz s tako kočijo? To je nemožno, jaz pojdem peš!“

„Sedite, Kasija, prosim vas.“

„Moj Bog, svet bi se preobrnil; jaz služkinja skupno z gospo. No, za noben denar ne!“ se je branila, kakor je vedela in znala, a njeno rudeče lice, svetlo od znoj, je jasno izražalo radost, da so jo odlikovali pred tako odličnimi gosti. In ko je Ljucinka odločno rekla, da brez nje tudi ona ne gre, je vsa srečna skočila v kočijo in se stisnila v kot, kakor je rekla, „da ne bi sramotila gospice.“

Ko so prišli do cerkve in je zagledala ljudi, se je bala izstopiti, ker kaj porečejo ljudje! Ko pa je videla, da se vleče vlečka po tleh in da je že nekdo stopil nanjo, je hitro skočila, jo prijela z obema rokama ter jo nesla za gospico.

Cerkev je bila polna ljudi, ker nevesta je imela mnogo znank in učenk. Glasbeno društvo se je z ozirom na to, da je nevesta hči glasbenika in učiteljica glasbe, zbralo na koru in zapelo „Veni creator,“ a duhovnik, gvardijan oo. kapucinov, nevestin spovednik in prijatelj njenega očeta, je dal

negu svetovalca: Ali je imel imenovan pravico, to storiti? Ako ne, naj se ga kaznuje.

Anton Afrič. uslužbenec pri c. kr. drž. železnici.

Ilustracija njihovega terorizma.

Povedali smo že o nekem nemškem profesorju na občinski srednji šoli, ki je bil toliko „predrzen“, da se je upal napovedati nemški občevalni jezik. Kakor čujemo, so si tega kolego posebno — plemenito privoščili drugi učitelji, zbrani v „Lega degli insegnanti“. — Minolo soboto je bilo nalašč sklicano zborovanje, da odloči izključenje tega predrznega profesorja. Na zborovanju sta se pojavili dve mnenji. Eni so hoteli, da se že prijavljeni izstop dotičnega profesorja ne vsprejme, ampak da ga je brezobzirno izključiti. Drugi pa so bili za to, da zborovalci vsprejmejo z veseljem ta izstop in priobčijo to vsej „cittadinanci“.

Mi omenjamo ta slučaj v posebno ilustracijo srednjeveškega terorizma teh lažil-liberalcev! Ako tako postopajo s kolegom in akademično izobraženim človekom, potem si lahko predstavljamo, koliko huji je ta pritisk na naše siromašne ljudi!!

Ovadbi na državno pravdnštvo.

Radi slučaja, ki smo ga včeraj objavili, ko je namreč magistrat izročil izvirno naznailnico nekemu svojemu človeku, ki jo je potem izročil delodajalcu nekega slovenskega uslužbenca v svrhu, da ga prisili v spremembo občevalnega jezika, uloži posl. društvo „Edinost“ danes kazensko ovadbo na c. k. državno pravdnštvo proti dotičnim magistratnim organom, ki so brezdvomno zagrešili v tem slučaju zločin zlorabe uradne oblasti po §§ 101 in 102 lit. c.

Enako ovadbo je vložil Ivan Kovačič v ulici S. Lazaro št. 10. V njegovi odsotnosti je namreč prišel v njegovo stanovanje revizor in je skušal družino pregovoriti, da dovoli spremeni napoved slovenskega občevalnega jezika. Ker pa ni mogel nič opraviti, je nesel ta vredni zastopnik mestnega magistrata izvirno slovensko naznailnico odvetniku in mestnemu svetovalcu d. ru Brocchiju, ki stanuje v isti hiši in pri katerem opravlja Kovačičeva žena službo postrežnice.

Dr. Brocchi je grozno razsajal in vsiljeval Kovačiču drugo nemško-laško naznailnico, zahtevaje, da navede laški občevalni jezik.

Čas bi bil, da bi namestništvo že enkrat na energičen način opozorilo mestni magistrat, da obstoji kazenski zakonik tudi za njegove funkcionarje in da so c. k. redarji ne samo za to tukaj, da skrbje za varnost njegovih funkcionarjev, temveč da tudi njih peljejo v zapor, ako greše proti zakonu.

Revizorji nadaljujejo z grožnjami.

V hišo Ivana Šušmelja, pri kolodvoru svetoivanskem, je prišel revizor, ko njega ni bilo doma in je bila njegova mati sama. Gotovo je prišel namenoma ob taki uri. — Istotako je prišel v hišo Petra Macarola v isti frakciji, ko je bila žena sama doma. — V obeh slučajih je revizor začel groziti in strašiti ženski, da morata podpisati novo polo, češ, da so one že vložene slabo izpolnjene. Toliko časa je grozil in strašil, da je ženski popolnoma zbegal in da sta se

prizgati vse sveče in oltar odčitati s cvetjem. Poroka se je vršila svečano in krasno.

Zelo mi je bilo žal, da nisem mogel biti pri večerji, ki je bila zelo vesela, kakor so pravili. Posel, ki ga nisem mogel odgoditi, me je prisilil, da sem se še tisti večer odpeljal z železnico v Lvov. Vrnil sem se šele čez dva meseca. Razume se, da sem najprej obiskal mladoporočena. Živela sta v svojem stanovanju, ki je obstojalo iz nekoliko sob in je bilo zelo čedno opremljeno. Svojo znanco sem našel ravno v kuhinji, kjer je po nasvetu neke gospe delala posebne kolače za svojega moža. Njega ni bilo doma, odšel je v mesto k svojim pacientom, ki jih ima že dovolj. S tem se je ona pohvalila pred menoj, in jaz sem se iz srca veselil njene sreče. Kmalu se je vrnil njen soprog in moral sem pri njima obedovati. Mlada gospa je hotela pokazati svojo umetnost in jaz se nisem dal preveč prositi; ugodno mi je bilo v toplem, odkritosrčnem zraku njunega gnezda. Našla sta se, ljubila pred menoj, a tudi brez tega sem uvidel, da sta srečna. Samo nekaj je njima grenilo medene tedne: Kasija je umrla tri tedno po poroki.

Usmiljena smrt je toliko počakala, da je starka omožila svojo ljubljeno; in ko je počakala to, jo je poklicala v grob k večnemu počitku...“ (Zvršetak.)

končno udali. Tako postopanje je naravnost neobavljivo.

Na Scali Santi so revizorji ljudskega štetja med drugimi še sledeče stranke prisilili v podpis neizpoljenih pol:

V odsotnosti Frana Fariolja njegovega sina. Lucijo vdovo Škaber z grozno, da bo njen pri Lloyd u službeni sin v nasprotnem slučaju iz službe odpuščen, in Franciško Zenišček (Nemko) v odsotnosti njenega moža. — Pa naj potem lažjivi „Piccolo“ še kriči o prnptencah in agitacijah slave, ko njihovi uradni revizorji tako fabricirajo Italijane in zlorabijo uradne poste! — Mi v Rojanu nismo sigurno nobenega Italijana vpisali za Slovenca, ker smo prepošteni in sploh ne maramo vpisovati pripadnikov drugih narodnosti med nas; mi bi bili zadovoljni in jim hvaležni, ako bi tudi oni spoštovali in puščali na miru našo posest!

Interpelacija v drž. zboru.

Kakor razvidno iz tozadevne brzojavke, je bila danes v državnem zboru vložena interpelacija dr. Rybára radi škandalov ljudskega štetja v Trstu.

Tudi otroci so dobri.

Notico pod tem naslovom v včerajšnji številki treba popraviti v toliko, da se najemnik, stanujoč na stopnicah Sv. Alojzija (ne v ulici Sv. Alojzija) št. 5, imenuje Karol Lukša in ne Aluša. Sin Angelj, katerega je revizor prisilil, da je podpisal italijansko naznanilnico, je star 17 in ne 13 let.

Ščave!...

V ljudsko kavarno v ulici Sette Fontane je prišel številni komisar. Najprej je pozdravil služkinjo: Cosa la že lei — ščava. Ko je ona odgovorila, da je Italijanka, je odgovoril: La skuži, kredevo, ke la že ščava!... Gospod revizor je postal uljuden kakor jagnje in je odšel zadovoljno.

Imajo nas za ščave in postopajo z nami kakor ščavi! Mi pa jim dokažimo z dejanji, da nečemo biti sužnji.

Ali ima revizor pravico pošiljati koga iz stanovanja.

Menimo da ne! Ta slučaj se je že ponovno pripetil, da so magistratovci, ki so stopili v kako hišo, pošiljali goste, ki so bili tam prisotni, kar ven iz sobe in iz stanovanja, a to z izgovorom, da imajo opraviti samo z hišnimi osebami. Ali prisotni ljudje so, menimo, vendar-le gostje v oni hiši, in le hišni gospodar in gospodinja imata pravico koga odsvoliti ven, če se jim bi to zdelo umestno. — Sploh pa nam je neumljivo, da ne rečeno sumljivo, ako kaka uradna osoba noče izvrševati svojega posla pred drugimi osebami, ako iste nikogar ne motijo.

Fabrikacija Italijanov na debelo.

V hišo št. 381 na državnem kolodvoru na Opcinah je prišel predvčerajšnjim ob 2. in tri četrti popoldne v družino Simona Kariža neki mladič 16—18 let. Glavarja družine ni bilo doma, ker se je mudil v vasi. Nekaj pa je slutil in je bežal domov. Ali revizorja ni več dobil, ker je bil ta poslednji šel v postajno poslopje. Kariž ga je čakal pred svojim stanovanjem. In res sta čez nekoliko časa prišla po cesti onj mladi revizor in openski poljski čuvaj. Cim sta zagledala Kariža pred hišo, je pokazal nanj poljski čuvaj in rekel italijanski! Tu je g. Kariž! Kariž je zahteval, naj pokažeta njegovo polo in res mu jo je revizor pokazal. In tedaj je opazil Kariž v svoje največje ogorčenje, da je zanj in za njegovo družino — 8 oseb — v rubriki občevalnega jezika nad besedo „slovenski“ zapisano „italiano“!! Kariž je protestiral proti temu v slovenskem jeziku, naglašujoč, da on je Slovenec. Oh enem je ponujal revizorju radirko, naj izbriše besedo italiano! Revizor je res umel in je odgovoril v slabi slovensščini, da je žena Kariževa rekla, da govore v družini italijanski. Kariž pa: „To vas nič ne briga, katere jezike mi znamo. Mi smo Slovenci in naš občevalni jezik je slovenski.“ Vspričo temu odločnemu protestu in pozivu Kariža, naj se legitimira, je pokazal res neko legitimacijo, ali besede italiane ni hotel izbrisati in je silil, očevidno v strahu, v poljskega čuvaja: Andemo, andemo. In odšla sta...

Ko je prišel Kariž domov, je zahteval od žene pojasnila. In žena mu je pravila, da je oni mladič vstopil v italijanskim pozdravom: Bon giorno, a ona da je iz uljudnosti odgovorila tudi z bon giorno! Ti dve besedi je revizor že porabil v pretvezo, da je iz vse te velike družine napravil Italijane.

Stvar je jasna, da bi bilo zgrešeno, ako bi vse te zlorabe pisali na rovaš teh mladih revizorjev. Nikakega dvoma ni, da postopajo po dobljeni direktivi in odgovorni za te škanđale so oni, ki dajajo take direktive. Ali slučaj s Karižem bodi v ponoven opomin našim ljudem, da govore z revizorji samo in izključno le slovenski, kajti — kakor kaže ta slučaj — ti revizorji izrabljajo vsako italijanski izgovorjeno besedo v svoje namene. Radi vsake laške besedice so naši ljudje v nevarnosti, da gredo v izgubo za svojo lastno narodnost.

Nesramno pritiskanje na naše ljudstvo v magistratnih sekcijah.

Te dni je bila klicana na sekcijo v novi ulici gospa C. Iz predsobe, kjer postuje šestorica uradnikov, so jo porinili v sobo, kjer postuje le en uradnik, ki je menda

ravnatelj dotičnega urada. Ta ravnatelj je gospo šikaniral in žalil. Rekel jej je, da je vsa naznanilnica falzifikat! Ko mu je gospa odgovorila energično, da je ona sama izpolnila naznanilnico in to vestno in pravilno, je začel jahati nad rubriko občevalnega jezika. Izpraševal je vse možno: kje je rojena ona, kam so hodili otroci v šolo, od česa se živi ona, kako da govori v družini in se svojimi podnajemniki! Nazadnje je rekel: Je-li bil vaš sin navzoč, ko ste ga vpisovala? „Bil je,“ — je odgovorila gospa — pa če bi tudi ne bil — jaz sem ona, ki ima pravico napisati za svojega mladoletnega sina občevalni jezik. „Kaj tudi sin govori ščavo?“ — je vprašal magistratni „vitez“! Na to nesramno žaljivko se je vspela in zavpila, da se ona ne pušča žaliti od nikogar — na kar je omikani ravnatelj popravil z: Ben ben, slavo!

Na to jo je začel pestiti, naj dovoli, da v rubriko za občevalni jezik zapiše še „italiano“, rekši: Ravnokar je bil tu neki c. kr. redar, „inteligent“ mož in ta je privolil, da se mu je vpisalo zraven slovenskega še „italiano“ e „tedesco“!

Naša žena pa ni šla na ta lim. Odgovorila je, da nima ničesar dostavljati in ne črtati; vse je napisala kakor odgovarjati resnici in kar je potrebno po predpisih. Odšla je in možakar je razburjeno zaloputnil vrata za njo!

Slovenske žene in možje! Čitajte pazno to notico in storite tudi vi vsi, kakor je storila gospa D.!

Pomankljivo izpolnjene naznanilnice.

Včerajšnji „Piccolo“ pripoveduje sledeče:

„V Rojanu se je neki slovenski odvetniški kandidat predstavil sekciji za ljudsko štetje, imajoč seboj pole za ljudsko štetje iz 25 hiš. Ker pole niso bile v posameznih rubrikah izpolnjene tako, kakor predpisuje ministrska naredba, je načelnik sekcije rekel prinoscu, naj iste primerno izpopolni in potem zopet predloži. Pozneje pa je prišel na sekcijo priporočen omoč, v katerem je bilo onih 25 pol enako izpolnjenih, kakor so bile predložene prvokrat. Na spremnici je bilo razvidno, da je omoč poslalo slovensko politično društvo. Tipičen slučaj nedopustnega vmešavanja.“

Kaj je resnica na tem? Omenjene naznanilnice so bile iz Barkovelj. Na sekciji v Rojanu so jih odklonili, češ, da mora vsakdo sam prinesiti naznanilnice svoje hiše. Dotični gospod je prinesel pole kratkoma pol. društvu „Edinost“, ki je iste poslalo sekciji v Rojan po pošti. Tu sta torej dve verziji. Gospod, ki je izročil pole pol. društvu „Edinost“, pravi, da pol na sekciji niso sprejeli, ker so zahtevali, da mora iste prinesiti vsak posestnik sam; iz sekcije poročajo pa „Piccolo“, da istih niso sprejeli, ker niso bile pravilno izpolnjene. Vzemimo, da je resnična zadnja verzija. Potem je bilo postopanje sekcije še vedno nepravilno. Na sekciji ne smejo odkloniti naznanilnic, če tudi so iste tu in tam pomankljivo izpolnjene. Zato je baš revizija tu, da se eventualne pomanjkljivosti popravi. V Trstu se razume to stvar seveda drugače, namreč tako, da je namen in dolžnost revizorjev fabricirati iz Slovencev Italijane! Tu se umeje, da so potem naznanilnice, ki imajo slovensčino kakor občevalni jezik, vedno nepravilno izpolnjene in pomanjkljive!

Zdaj so že Nemci!

Nemški listi so že začeli objavljati vspehe ljudskega štetja v nekaterih krajih na Štajerskem in Koroškem. Dočim so med štetjem Nemci vedno govorili in pisali o občevalnem jeziku, sedaj ne pravijo več: Toliko ljudi se je prijavilo v nemškem, toliko s slovenskim občevalnim jezikom, temveč, toliko so našli Nemcev, toliko Slovencev.

Posl. dr. Winter o ljudskem štetju.

V svojem govoru v zbornici poslancev dne 17. t. m. je češko-socijalni demokratični poslanec dr. Lev Winter na nastopni drastični in resnični v polni meri odgovarjajoči način stigmatiziral gorostasnosti sedanjega ljudskega štetja:

Dne 20. junija minolega leta je zbornica poslancev sklenila, da je na ljudskem štetju ugotoviti narodnost prebivalstva. Ako naj se nekrodni spori poravnajo, treba vendar pred vsem vedeti, kdo je, ki naj sklene sporazum, kako veliki so narodni in kje jih je iskati. Zato je bila ravno pri sedanjem ljudskem štetju neizogibna potreba, da se ugotovi narodnost prebivalstva. Vlada pa je sklep zbornice poslancev potisnila v stran in se je omejila na ugotovitev občevalnega jezika. — Vlada se na jedni strani sklicuje na to, da je vezana po mednarodnih pogodbah, ki zahtevajo ugotovitev občevalnega jezika in narodnosti, na drugi strani pa na to, da je narodnost pojem, ki ga ni možno določiti. To besedo je skoval baje sedanji finančni minister, dosedanji predsednik centrale finančne komisije. Ali v obeh pogledih je vlada postavljena na laž od — Prusije. Brez razloga na oba navedena razloga je dala Prusija ugotoviti narodnost svojih prebivalcev in ni videla v tem nikake nevarnosti za nemški narod. Govornik noče trditi, da bi bile državne oblasti kakorabodi sodelovale na falzifika-

cijah, ali vlada je mirno gledala na vse te falzifikacije in ni pravočasno posegla vmes, da-si falzifikatorji niso skrivali svojih namenov.

Tu je govornik opisoval kakov terorizem so nemški hišni posestniki, tovarnarji kakor številni komisarji izvrševali nad svojimi uradniki in uslužbenci in kako so jim grozili z odpuščanjem. Potem je nadaljeval:

Vlada ni nastopila proti samovlastnostim številnih komisarjev, da-si jih je že bilo na kupe. Ni besedice odpora ni zmogla n. pr. proti temu, da se je n. pr. češkim uradnikom na centralnih mestih na Dunaju očitalo, da je občevalni jezik ministerstva vendar nemški, in da so češkim delavcem na Dunaju žugali, da bodo imeli neprijetnosti, ako se pripoznajo k češkemu občevalnemu jeziku. Ni nastopila proti temu, da so fabrikantje, hišni posestniki, občine nastopali z direktnimi groznjami, ki vsebujejo čin po § 98 k. z. To se je zgodilo pod patronanco prejšnje vlade, ali sedanja vlada je skrivna, ker ni takoj ob svojem nastopu ukrenila potrebno, da se izvrše popravki. Avstrijsko ljudsko štetje je evropski škandal, a poskrbljeno bo za to, da Evropa izve o tem. To ljudsko štetje je stalo mnogo denarja in dela, a je za znanstvene svrhe brez vsake vrednosti, porabiti bi je mogli k večjemu za krivo znanost kakega Rauchberga. Na noben način pa ne more služiti v podlago za kakoršna si bodi administrativno ali zakonodajno reševanje narodnih vprašanj!

Govornik more izjaviti v imenu češkega delavstva, da se bo to z vsemi močmi upiralo proti temu, da bi se iz ljudskega štetja, ki se je vršilo na ta način, hotelo izvajati kakoršnebodoli posledice, ki naj bi služile na škodo čeških manjšin v sudetnih deželah in na Nižjem Avstrijskem. Vlada, pod katere patronanco je bilo možno kaj takega, katere prvi uradni dan je bil označen z odpovedjo prostorov za šolo Komenskega v Poštorni; vlada, ki sistematično izpodkopuje zaupanje v splošno volilno pravico in intrigira proti vsakemu soc.-političnemu napredku, sme pričakovati vse drugo prej, nego da jo socialni demokratje pozdravijo z zaupanjem.

Hvaležni smo državnemu poslancu dr. Winterju na jedrnatih besedi, s katero je ožigal Bienertov zistem povodom ljudskega štetja, ker sodba, ki jo je izrekel o načinu ljudskega štetja na Češkem na škodo čeških manjšin, velja tudi in v polni meri za postopanje gospodovalne italijanske stranke pri nas.

Naša državnozborska delegacija.

Če kedaj, se je ravno te dni pokazalo, kako zelo škoduje nam Jugoslovanom na ugledu, ker naša delegacija na Dunaju ni slozna.

„Zeit“ n. pr. priobčuje te dni članek, v katerem govori o razmerah med Čehi in Poljaki, ter povdarja temu nasproti, da je nemška „Gemeinbürgschaft“ bolj trdna, nego kedaj poprej. Ker je na strani Čehov in Poljakov vse razorano, ti tudi ne morejo izvrševati na vlado nikakega upliva. Zato da bi se morali svobodomiselnim Nemci tembolj zavedati svoje moči in izrabljati slabost na slovenski strani v to, da bi zahtevali od vlade, da jim da večje plačilo za to, da jo podpirajo...

Kakor da bi Nemci ne bili že dosedaj v preobilni meri izrabljali svoj upliv! Vendar je v tem članku, ki ga priobčuje „Zeit“, nekaj zelo značilnega. Jugoslovanom niti ne omenja. Zbog žalostnih strankarskih razmer, razsula in popolne desorganizacije naše delegacije v državnem zboru smo prišli tako daleč, da se nas niti ne omenja več!

Še pred par meseci se je vsa notranja politika — poleg češko-nemškega spora — sukala v glavnem okoli Jugoslovanov, sedaj pa se nas kar naenkrat niti ne omenja več. Bienertu se ni zdelo vredno, da bi v svojem programnem govoru omenil naše jugoslovske zahteve. Postali smo „quantité négligeable“.

Kriza na Hrvatskem.

Zagreb 19. I.

Današnji „Obzor“ poroča, da je neverificirani poslanec in vendar saborski predsednik dr. Neumann odstopil od napovedane konferenc v dosego delovanje sabora. Med tem je prinesla tudi oseška „Narodna obrana“, brzojavko iz Zagreba, v kateri trdi, da je delazmožnost hrvatskega sabora zagotovljena. Ta list je glasilo „slavonske grupe“ in je v bližini d. r. Neumanna, torej je menda dobro informiran v tej stvari. Ni težko odgovoriti na vprašanje, katera stran-ka je zagotovila delazmožnost hrvatskega sabora.

To je popolnoma jasno. Edini frankofurtimaši so sposobni, da napravijo vladi tako uslugo. — To smo izvedeli že včeraj iz verodostojnega vira in vas obveščamo o tej najnovejši politični nemarnosti franko-furtimašev. Med ostalim doznamo danes, da bodo franko-furtimaši glasovali ne samo za indemiteto Tomašiča, ampak da mu pomorejo tudi izvoliti delegate za skupni parlament v Budimpešti. S tem napravijo ti naši „državnopravni opozicionanci“ največiatentat na svoj lastni državno-pravni program. Doslej so „državnopravne stranke“ o priliki volitev delegacije v znak protesta

zapuščale zbornico. A zdaj — bodo volili Tomašičeve mameluke!

Kšeft je kšeft — roka roko umiva — a Tomašič in frankofurtimaši se že razumejo. Delegati, člani hrvatsko-srbske koalicije so odšli v Budimpešto. Danes imajo sejo. V to sejo so povabljeni — in to pada v oči — tudi Tomašičevi podajaci. Na konferenci bodo razpravljali v vedenju hrvatske delegacije nasproti bančnemu vprašanju in določili delegacija stališče nasproti temu vprašanju.

Dnevne novice.

† Prof. Josip Apih, ki je nagloma umrl v Celovcu dne 19. t. m., je bil rojen leta 1853 v Zapužah na Kranjskem; služboval je več let kakor profesor v Jičinu in na učiteljsku v Celovcu. Zadnja leta je bil vpokojen. Skozi dolgo vrsto let je marljivo opravljal težke poste blagajnika pri Mohorjevi družbi. Pisal je zgodovinske sestavke svoj čas v „Ljublj. Zvon“ in v „Slov. Matice“, med drugimi „Žiga Herberstein“ in spis „Kranjski stanovi“. Med vsemi spisi se odlikuje pa njegova knjiga „Slovenci in leto 1848“, v kateri opisuje kulturne in politične razmere pred l. 1848 in pa vpliv tega leta na Slovence. Ta knjiga je temeljita zgodovinska študija, za katero je pisatelj porabil tudi mnogo doslej neznanega gradiva. Za Mohorjevo družbo je spisal knjigo „Naš cesar“. Blag mu spomin!

Za vzpostavljenje monarhije na Portugalskem. Iz Londona poročajo: Vojvoda Oportski je sklenil, da zapriče skupno z bivšim kraljem Manuelom akcijo za vzpostavljenje monarhije na Portugalskem. V to svrhu se oba sestaneta na Anglaškem.

Zahteve Ircev. Iz Londona: Voditelj Ircev Redmond je izvoljen predsednikom „Združene irske lige“. Na shodu tega društva je bila vsprejeta resolucija, ki pravi, da bo irsko vprašanje rešeno še le tedaj, ko angleška vlada podeli Irski popolno samostojno upravo in narodni parlament z eksekutivno oblastjo.

Turška flotna demonstracija. Iz Carigrada poročajo: Turška eskadra, obstoječa iz dveh oklopnjač, dveh križarjev in štirih najnovjših torpedovk, odpluje v kratkem v turški arhipel. Sodi se, da gre za demonstracijo proti Grški. Krečanski mohamedanci, ki nujno prosijo, naj jih turška vlada ne zapusti, so darovali za turško floto 50.000 funtov.

Obsodba japonskih anarhistov. — Kakor so poročali iz Tokija, je bilo radi nameravanega atentata na mikada in cesarsko rodbino, obsojenih na smrt 24 oseb. Sedaj javljajo pa iz Tokija, da je Mikado 12 od 24 spremenil smrtno kazen v dosmrtno ječo.

Domače vesti.

Naša včerajšnja konfiskacija. Včeraj je dalo državno pravdnitvo zapleniti naš list. Odkrito bodi povedano, da nam je ta zaplemba prišla, kakor — rekli bi — nepričakovana bomba; ker bi pa utegnili državni pravdnik v besedi „bomba“ zopet najti kako anarhistično tendenco, pa bi list kar za sebe pridržal, pravimo: kakor strela z jasnega neba. Če je pri stvarih, ki se te dni dogajajo, sploh še možno mirneje pisati, nego smo to storili mi včeraj, potem res ne vemo več izhoda. Državni pravdnik nam je z včerajšnjo zaplembom pokazal, da moramo na vse, kar delajo tržaški magistrat in njega vredni jagri, molčati, da za tržaški magistrat in za njegove, nezakonitosti izvršujoče revizorje, komisarje, ali kakor se že imenujejo, ne sme biti kritike in da veljajo za v Trstu izhajajoči slovenski list kakor strogi in neizprosni: Noli me tangere!

Vzeta nam je možnost kritike. Zaplenilo nam se je včeraj celo odstavek, v katerem smo pripovedovali samo fakt, samo suhi dogodek, kakor se je isti odigral. Prišli smo torej v Trstu že tako daleč, da ne smemo več navajati niti suhih dejstev!

Odslej naprej bomo smeli torej samo še hvaliti tržaški magistrat, ki da je naravnost uzorna oblast, ki se ravna strogo po določilih zakona, ki v svojem uradnem poslovanju s Slovenci postopa strogo objektivno in nepristransko! Vse to bomo smeli morda še pisati? O magistratnih revizorjih bomo smeli tudi pisati, da so uzorni dečki, da ne izvršujejo nikakih nasilstev, da vrše svojo službo natančno po predpisih.

Tako bo morda še dovoljeno pisati. Če bomo poleg tega pisali tudi še, kako je sadiiti krompir, repo in korenje, bo morda državni pravdnik tudi še puščal pasirati. O trtah že ne bomo smeli več pisati, ker bi se g. drž. pravdnik utegnil spomniti na Mohameda, ki je rekel, da je v vinu vse zlo...

Če se je že začelo uvajati pri nas upravne in tiskovne razmere, kakor so vladale v nekdanji Turčiji, zakaj ne bi se uvedlo pri nas tudi košček korana, ki je prišel pri Mladoturkih že ob ves kred. Na vsak način vidimo, da vlada najboljša volja, da bi uvedli pri nas zistem, ki je moral že v Turčiji napovedati bankerot.

Proti včerajšnji zaplembi vložimo, samoobsebi umevno, u t o k.

Radi nameravanega novega urnika na sodiščih v Trstu je včeraj interveniral drž. posl. dr. Rybář pri predsedniku c. kr.

višega sodišča, g. Jakopiču, ki je izjavil, da se o stvari pač vršijo posvetovanja, da pa ni prišlo do sedaj še do nikacega sklepa, akoravno bi obilnost dela zahtevala pomnožitev uradnih ur. Dr. Rybář je temu nasprotno naglašal, kake neprijetne posledice bi pretirani urnik imel ne samo za sodne uradnike, temveč tudi za stranke, zlasti za one, ki daleč stanujejo, in za odvetnike, katerim bi popoldanske razprave jemale vsako možnost za pisarniško delo in posebno še za posvetovanja s strankami, s katerimi so že dosedaj mogli občevati le v popoldanskih urah. Gosp. predsednik je naposled izjavil, da hoče za sedaj uvesti le strogo kontrolo v svrhu, da se bodo uradniki natančno držali dosedanjih uradnih ur in zlasti zjutraj pravočasno prihajali. Le v slučaju, da ne bi to pomagalo, bi se uvel pretrgan urnik.

Upamo, da je s tem ta stvar rešena in da do novega urnika tudi kasneje ne pride.

II. velik shod državnih uradnikov, učiteljev ter uradnikov državne in južne železnice. Kakor že javljeno, se bo vršil jutri (nedeljo) ob 11. uri predpoludne II. velik shod državnih uradnikov, učiteljstva ter uradnikov državne in južne železnice v gledališču „Eden“.

Ni potreba posebej omenjati, da bo ta shod za rešitev pereče uradniške zahteve velevažen; posebno pomemben bo še zato, ker se je c. k. državnemu uradništvu pridružilo v popolnem soglasju tudi uradništvu obeh železnic.

Ako bi vlada ne privolila uradništvu po opravičeni 20 odstot. pristajški dokladi, se lahko dogodi, da združeno uradništvu poseže po skrajnem sredstvu: pasivni rezistenci, kar bi bilo vsekako usodepolnega pomena za tržaški trgovski trg, kakor tudi za ves promet ob Adriji.

Zato bi bilo tudi glede na javno in splošno korist železi, da bi se ustreglo popolnoma opravičeni zahtevi uradništva. Mej uradništvom, posebno nižjim, se čimdalje bolj širi nezadovoljnost in kljci: Ako je milijone denarja za dreadnoughte, mora biti tudi nekaj kronic za odpomoč bedi onim, ki so državi prodani, t. j. državnim uradnikom!

Vsekakor bomo razvoju tega važnega vprašanja tudi mi posvečali svojo pažnjo.

Narodne priproste pesmi se bodo pele jutri v nedeljo v „Nar. domu“ v sv. Ivanu. Peli jih bosta pevski društvi „Vesela“ in „Slava“, kakor sta jih že peli 8. januarja v Škedenju in 15. januarja pri sv. M. M. spodnji. Pesmice so jako ljubke in dobro bi bilo, da bi se jih naša mladina naučila ter jih v družbi vedno prepevala. Izginiti morajo popolnoma one laške, umazane pesmi iz naše okolice — mesto njih naj pa mladina prepeva le naše lepe pesmi. To hočeta doseči „Vesela“ in „Slava“ in v ta namen prirejata take plesne in pevske večere. Vstopnina k plesu: moški 1 K, ženske 60 st. Čisti dobiček se razdeli med Škedenjsko, magdalensko in svetoivansko podružnico sv. Cirila in Metoda. K obilni udeležbi so vabljeni vsi rodoljubi!

Štrajk premikačev v svobodni luki je končan. Došel nam je daljši dopis, ki ga priobčimo posebej.

Novo društvo v Škorklji prosi vse že prijavljene člane in vse one, ki se zanimajo za to ustanovitev, da se udeležijo sestanka, ki se bo vršil v nedeljo, dne 22. januarja ob 10. uri dop. v gostilni pri Markonu, Škorklja.

Prosimo tudi, da bi se mestni slovenski krogi vdeležili tega sestanka, ki bo važen radi našega društvenega življenja.

Letošnji kažipot (Guida generale). Prejšnja leta smo tožili, da je ta kažipot zelo pomanjkljiv, letos pa je — kolikor smo ga v naglici pregledali — pod vsako kritiko. Prejšnja leta je imel ulice, hiše in imena najemnikov, letos ima le imena hišnih gospodarjev in upraviteljev. Naša društva in udruženja so po ogromni večini izpuščena, ali pa navedena zelo na kratko in s poitalijančenimi imeni! Za trgovce in društva ne velja ta kažipot nič. Imenik prebivalstva je tako nepopoln, da ga ne bo možno rabiti za društvene prireditve, ako se noče izpustiti dve tretjini naših ljudi!

Tržaška mala kronika.

Pretep na ladiji. Anton Marčinovič, 26-letni kurjač iz Plomina, vslužben na parniku „Zichy“, paroplovne družbe „Adria“, se je skregal in stregel s krmilarjem. S pestjo mu je napravil veliko rano na licu. Ranitelja so aretirali.

Poskus samomora. Marija Savodnik, stara 20 let, dekla pri rodbini Usiglio v ul. Romagna št. 18, je predsinočnem ob 1. uri po noči v svoji sobi zažgala ogelje v skledi in pričakovala smrt. V sled smradu je prihitelo nekaj domačinov, ki so poklicali na pomoč zdravniško postajo. Zdravniku se je posrečilo potom umetnega dihanja rešiti deklo. Potem jo je dal odpeljati v bolnišnico.

Velika nezgoda. Zakonska Obersnel v Tomaju sta včeraj, ker sta morala z doma, izročila svojo trimesečno hčerko Marjo v nadzorstvo svoji dekli. Ta je bila toliko neprevidna, da je dete posadila na klop nizkega ognjišča. Zgodilo se je nekaj strašnega. Ogoraj se je ločil njene obleke in

dete je dobilo grozne opekline. V pozni uri so pripeljali dete v tukajšnjo bolnišnico.

Koledar in vreme. — Danes: Neža dev. muč. — Jutri: 3 ned. po sv. 3 kraljih. Sv. Družina.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 8.5° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Večinoma jasno, semtertja megleno. Zmerni vetrovi.

Naše gledališče.

Jutri, ob 4. uri popoldne sloveča delavska drama

„**JERNEJ TURAZER**“, ali

štrajk barvarjev.

Jutri, ob 8. zvečer nad vse lepa burka

„**HOTEL BRABANT**“.

Obe predstavi sta tako lepi, da zasluži čim mnogoštevilnejega obiska. „Jernej Turazer“ je resna igra socialnega ozadja. Pisana je tako, da mora ugajati slehernemu. A „Hotel Brabant“ je burka, polna smeha in zabave, polna življenja in vrvenja. Kdor bi se rad sladko nasmejati, je ne sme zamuditi.

Sedeži na galeriji so pritrjeni, popravljeni.

Vratarica „Narodnega doma“ prodaja vstopnice.

Zadnjo soboto in nedeljo v tem mesecu igra v našem gledališču sloveča japonska tragedinja „**HANAKO**“ s svojo družbo.

Pevske vaje za možki zbor dram. društva se vrše danes točno ob 8 zvečer. Pevovodja.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

VERDI. Danes se ponovi Spontinijeva opera „**Vestale**“.

POL. ROSSETTI. Cirkus.

EDEN. Varijetetna predstava.

Društvene vesti.

Kepa. V soboto ob 7. in pol zvečer, Acquedotto 22, I., prvi nastop. Dnevni red: Štev. 5 čita svoj humoristični izrodek: „Nič bat!“ Brez gostov! Štev. 1.

Veselični odsek telovadnega društva „Sokol“ v Trstu naznanja, da se vrši nocoj ob 9. uri navadna plesna vaja pod vodstvom brata prof. Umeka, pri kateri se poučuje „Moravska beseda“. K obilni udeležbi vabi Odsek.

Vrdeljski „Sokol“. Občni zbor Vrdeljskega „Sokola“ bo v soboto dne 28. t. m. ob 8. uri zvečer v vrdeljskem „Nar. domu“ z običajnim dnevnim redom. Bratje, pridite vsi!

Št. Jakobška „Čitalnica“. Jutri nedelja od 3—5 vaja za novi ples „Slovenska zveza“ od 5—9. ples.

Javna knjižnica „Čitalnica“ je sedaj urejena in prične delovati v tork. Izposojuje knjige za sedaj ob torkih in sobotah od 7—9. zvečer.

Društveni ples priredi „Čitalnica“ v soboto 28. t. m. v dvorani „Trg. izobr. društva“.

ZALOGA VIN

ulica Pietà št. 13

Točijo se pristna vina za družin. rabo istrska in dalmatinska

iz najboljših kleti. Istrsko po 72. Dalmatinsko črno Opollo po 80 stotink.

Udani **Adolf Haiper.**

Antonija Sancin

potrtim srcem javlja podpisana vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je njihova ljubljena mati itd.

inoči ob 11. uri po dolgi in mučni bolezi preminula.

Pogreb predrage ranjke bo jutri v nedeljo 22. t. m. ob 4. uri pop. iz hiše žalosti v Škedenju št. 186 na škedenjsko pokopališče.

ŠKEDENJ, 21. I. 1911. Žalujoča rodbina.

Odlikovana pekarna in sladstičarna
z zlato kolajno in krišcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu leta 1909

Acquedotto 15 - Podruž. ul. Miramar 9

naznanja slavnemu občinstvu, da ima Prodajalnica je tudi dobro preskrbljena z vsakovrstnimi biškoti posebno za čaj. Ima razna fina vina in likerje v buteljkah in fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, krocate itd., kakor tudi vse predmete za speči. Ima tudi najfinjšo moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Brezplačna postrežba na dom. — Priporoča se slavnemu občinstvu z odličn. spoštovanjem

Vinko Škerk : Trst

Izgotovljene obleke za moške All' Artigiano

Velika izbira močnih hlač, srajc itd. za delavce. in otroke

TRST, ul. Arcata št. 9 vogal ul. Sapone

Čevljarska zadruga v Mirnu

pri Gorici

Prodajalnica čevljev v Trstu vla Barriera vecchia 38

naznanja P. N. občinstvu v mestu in okolici, da ima vedno v svoji prodajalni **VELIKO IZBERO** vsakovrstnih čevljev za gospode, gospe in otroke. Dobi se tudi **močne čevlje za delavce in težake** vsake vrste in lastnega izdelka. **Sprejemajo se naročila po meri in tudi vsakovrst. poprave.** Zadruga izdeluje čevlje tudi za c. kr. vojno armado v popolno zadovoljstvo.

Goljufija v blagu in izdelovanju je izključena. Priporoča se torej slavnemu občinstvu in okolici v slučaju potrebe, da ne zamude priti v nje prodajalno.

Prodajalna v Trstu, vla Bar. vecchia 38

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj in s oddelku.

Uradnika, zmožnega trgov. pisar. poslovanja, slovenskega, nemškega in italijanskega jezika išče „I. primorska gostilnič. zadruga v Trstu“. Plača po dogovoru. Nastop 15. februarja. Ponudbe pod „Uradnik“ na Upravništvo. 111

Meblirano sobo se odda v najem, Ulica Barriera vecchia št. 22 IV. nadst. 117

Gospodična vešča slovenskega, nemškega in italijanskega jezika išče službo kot sobarica, ali vgojiteljica, z podučevanjem glasovirja. Naslov pove Edinost. 108

Meblirana soba se odda v najem pri sv. Jakubu. — Campo San Giacomo 2, II. 109

Odda se meblirana soba s prostim uhodom. Škorklja S. Piero št. 30, zadej za rojanako cerkvijo. 112

Slovincj in Mestjani! Dolno je Vals, da se poslužujete le v slovenski bravnici v ulici Sente Fontane 13, za kar se vam toplo priporoča udani Anton Novak. — Vsaki Slovan ima narodni greh, ako podpira drugoročce. Svoji k svojim!

Prodajo se: en šivalni stroj in dva poba: končna omara, tudi en nizek. Naslov: via Galati 20, vrtar.

Zadruga opravičenih posestnikov v Trebčah vabi na

redni letni občni zbor

kateri se vrši v nedeljo, dne 29. jan. t. l. ob 3. uri popoldne v prostorih „Gospodar. društva“

Dnevni red po pravilih. Na obilno udeležbo uljudno vabi. ODBOR.

Veliki kinematograf „BELVEDERE“

TRST - ulica Belvedere št. 10 - TRST

Program: Sobota 21. in Nedelja 22. januarja:

1) Solnograd (Interesantno po naravi). 2) Slika Mireilla (sent. prizor). 3) Pisma mrtve (drama). 4) Babji štrajk (komič.)

V soboto 28. in nedeljo 29. t. m. VELIK NOV PROGRAM.

Velika klobučarna

Romeo Doplicher

Klobuki iz klobučevine prvih tovarn. Specijaliteta: trdi angleški klobuki. Emporij kap za potovanje in za šport.

TRST Corso št. 34.

Nov buffet pri sv. Ivanu

Luigi BRAIDOTTI

Via S. Cillino št. 1157 (Sv Ivanu) Trst

Izbor razne svinjine in sira, kakor tudi piva, vina in likerjev s postrežbo kave. Se priporoča LASTNIK.

Odprto do ene popolnoči.

Gostilna „Pri Adriji“

Trattoria „ALL' ADRIA“.

Podpisani naznanjaj slavnemu občinstvu, da sem odprl gori imenovano gostilno v BARKOVLAH na obrežju št. 132. Točim samo pristna demača vina in prodajam: Belo po 96 stot. liter Črno po 96, Dreherjevo pivo v stekli. po 32 st.

Dobi se tudi vino spumanti po 2.40 steklenica. Marsala in vsakovrstni likerji. Kuhinja je vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili. Za obilen obisk se toplo priporoča z gealom: SVOJI K SVOJIM! Vekoslav Kocijančič.

GOSTILNA

Filiale del Piccolo Pappagallo

.. ulica Ghenga 13 ..

Točijo se najfinejša istrska in dalmatinska vina: Črno po 96 stot. Belo prastaro po Kron I.12. Za družine 8 stotink manj.

Domača kuhinja prirejena z naravnimi sredstvi.

Izključena margarina.

Pevce društva „Kolo“ vabim nujno na važen pogovor, ki bo jutri v nedeljo ob 2. uri popoldne v prostorih „Trg. izobraževalnega društva“ v ulici sv. Frančiška št. 2. Prosim, da pridete vsi in točno, ker nam je prostor na razpolago samo do 3. ure. Predsednik.

Godbeno društvo „Lira“ v sv. Križu priredi dne 23. t. m. v dvorani Magajna društveni ples.

Nar. del. organizacija.

Krajevna skupina v Šklednju sklicuje za drevi, v soboto, občni zbor. Začetek ob 8. uri zvečer. Prostor: „Gospodarsko društvo“ v Šklednju. Naprošeni so vsi člani, da se tega važnega občnega zbora udeležijo polnoštevilno. Odbor.

V ponedeljek dne 23. t. m. točno ob 8. uri zvečer se bo vršil v prostorih NDO. sestanek vseh zaupnikov iz svobodne luke, katerega naj se vsi gotovo udeležijo.

DAROVI

Lonjerska Ciril-Metodova podružnica oskrbuje štiri nabiralnike od oktobra l. sem. Oni pri „Konsumnem društvu“ razpostavljeni nabiralnik je bil takoj novembra meseca 1910 ukraden. Toda čez čas se je posrečilo priti zlikovcem na sled. Zalibog je oni malopridnež mladenič iz sicer dobre rocolske slovenske družine. Dobilo se je za ukraden nabiralnik primerno odškodnino in nov nabiralnik se že nahaja od početka januarja pri „Kons. društvu“. Ker je Lonjer majhen in so nabiralniki štirje, sklenilo se je, pobirati iz njih denar šele vsaki drugi mesec. — Dostlej se je nabralo:

	oktobra	decembra
pri „Županu“	K 13-60	6-30
„Kjuderju“	4-40	6-—
„Fergugi“	2-20	1-75
„Kons. društvu“	5-—	(vkraden)

— Za drugi kamen nabralo omizje v „Kons. društvu“ v Rojanu 5 K.

— Za božičnico podružnice družbe sv. Cirila in Metoda na Greti nabral je gosp. Lavrenčič Matija K 38. Darovali so sledeči gg.: Lavrenčič Matija K 5, Dolenc Matija, Stančič Ivan, dr. Pretner, Matejčič F., I. P., A. Martelanc, vsi po 2 K; N. N., Taučer Jakob, I. Zalaznik, Trstenjak Anton, Franc Kraigher, Anton Bajec, Kovač, dr. Ivan Pertot, N. N., Jožko Cvek, N. N., N. N., N. N., A. Germek, F. Fonda, Josip Pertot rumena hiša, Starc-Paleževina, vsi po 1 K; jež Jožko, I. Kraker, Pintar, Krepela po 50

stot.; Intihar Fran, Godina Vincenc, N. N., Ivan Sajna po 20 stot.; X. Y., X. Y. po 60 stot.

Vesti iz Goriške.

Za CM podružnico se je nabralo na svatbi g. J. Ravbarja z g. V. Ukmarjevo v Dutovljah K 11-20; pri ravnoisti svatbi v Vogljah kazen „Čuk...“ med navdušenimi svati K 7-—; skupaj K 18-20.

Želimo poročencema in darovateljem obilo sreče, družbi pa mnogo posnemalcev. Denar hrani podr. tajnik.

x Sejme za živino v Gorici je magistrat prepovedal do preklica, in sicer so prepovedani sejni govedi, ovac in prešičev. Dovoljeni pa so sejni enokopitarjev. Vzrok tej prepovedi je nalezljiva bolezen pri živini, ki se je pojavila v sosednjih deželah.

x Posledice prepira. V neki mizarski delavnici v Solkanu sta se sprla radi malenkostnih stvari delavca Lukežič in Novak. Novak se je bil končno tako razburil, da je vdaril tovariša s kladivom po glavi. Na Lukežiču so zdravniki konstatirali, da mu je pri udarcu počila lobanja in je njegovo stanje opasno.

Pojasnilo. — Iz Marezig: V tukajšnji občini je že izvršeno ljudsko štetje, ter moramo z zadovoljstvom konstatirati dejstvo, da od 3560 duš ni bilo niti enega slučaja za drugi, nego za slovenski občevalni jezik. Tudi se ni pripetilo nepravilnosti in tudi revizor c. k. okrajnega glavarstva v Koprni ni dobil takih. Vsa čast zategadelj števničnemu komisarjem gg. jur. Mahnič, A. Lovrečiču in J. Bernetiču, ki so to naporno delo za malo odškodnino izvršili v najboljšem redu. Izrekam jim kakor občinski funkcionar najlepšo zahvalo.

Kar se pa tiče dopisa v tem cenjenem listu z dne 16. januarja t. l. št. 16, pod naslovom: „Malo pojasnila. Iz učiteljskih krogov“ (???) v katerem dopisnik izziva odgovor, oziroma pojasnilo, mu rečem, da naj malce pogleda v svoje predale, kjer gotovo dobi zaželjenega — dela. In naj v bodoče ostane pri svojem kopitu v svesti, da mu zdravila po tem receptu gotovo pomagajo in pojasnijo vso stvar. Polagam mu tudi na srce, naj se ne meša v posle marezijske občine ter naj ne dirja tako vratolomno naprej, kajti najbrže je marezijska občina kriva, da je on dopisnik sploh tukaj.

Na drugo mu se zasedaj ne odgovarjam, ali ker sem pooblaščen v to in je tudi moja dolžnost, da strgam škodoželjnemu in sebičnemu dopisniku krinko z obraza; pozivljam dopisnika, ki se skriva za kulisami „učiteljskih krogov“, naj se pri-

hodnjič pokaže na svetlo, ker le na takov način bi mu eventualno vso stvar pojasnil in povedal, kar mu gre. Ob tej priliki bi bilo tudi možno konstatovati, da-li bi bil dopisnik sploh zmožen za komisarja ljudskega štetja ali ne!?

Marezige, 17. jan. 1911.

Fran Kerševani, občinski tajnik.

Vesti iz Istre.

Iz Klanca. Z ozirom na dopis z dne 16. 1. l. 1911. št. 16, naslovljen „Iz Hrpelj“, prosimo podpisani v popravek sledeči dopis:

Ni res, da je bil napovedan bojkot proti plesu, ki ga je priredila CM podružnica za občini Ocizla-Klanec in Materija dne 8. 1. 1911; res je pa:

1. da so se udeležili nekateri Klančani in sicer 11 po številu, ostali se niso vdeležili radi posebnih vzrokov in ne iz nasprotstva; 2. res je tudi, da je posodilo društvo „Slavnik“ iz Klanca razno blago v vrednosti 30—40 K za odličje plesne dvorane in to brezplačno. Torej, ako bi res imeli Klančani namen bojkotirati ples, bi niti ne posodili omenjenega blaga. H koncu bodi omenjeno, da nas je hotel dopisnik le očrniti kakor protinarodne in to-le iz „goreče ljubezni“ do nas. Toliko v pojasnilo. Sicer pa je to prva in zadnja beseda z Vami, gospod dopisnik, ker računi so sklenjeni. Klančani.

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: „Gospodarsko in olupševalno društvo“ s sedežem v Kozini.

Zadnje brzojavne vesti.

Kuga v Mandžuriji.

PETROGRAD 20. V harbinskem predmestju Fudjadjaenu je dne 17. t. m. umrlo za kugo 240 oseb. Trupel ni možno pravčasno pokopati.

Amerika.

WASHINGTON 20. Chamt Clark je bil na včerajšnjem demokratičnem shodu enoglasno določen predsednikom za bodoči kongres.

LONDON 20. — „Times“ poroča iz Washingtona, da je bila sinoči podpisana vzajemna pogodba med Združenimi državami in Kanado.

SANTIAGO de CHILE 20. Vlada namerava naročiti v Londonu in Washingtonu dve vojni ladiji — vsako po 26.000 ton. — ki bosta imeli 13-colne topove.

Ustaja v Jemenu.

ADEN 20. Iman Jahia je napovedal Turčiji vojno in je odposlal oborožene čete na vse strani jemenskega gorovja. Šejk Bonitaša se je pridružil Jahiji. Arabci so prerezali brzojavne žice. Cesta med Hodeido in Sano je nevarna. Pošta, ki je že pred 12 dnevi odšla iz Hodeide v Sano, ni še dospela v Sano. Splošno se pričakuje upor vse pokrajine. Oblastnijske so brzojavno prosile vlado v Carigradu za ojačanja. Pretendent Idris je napal turške čete. Glavno mesto okraja Asir že oblegajo od začetka decembra. V mestu je zaprt guverner z močno posadko.

CARIGRAD 20. „Turquie“ je zvedela, da je boj zapričet dne 15. t. m. z ustaši pri Ebhi v asirski pokrajini, trajal še včeraj. Čete se poslužujejo topništva; zato je nade, da bodo uporniki odbiti. Čete so imele 80 mrtvih in prav toliko ranjenih. Zgube upornikov so zelo velike. „Ikdam“ poroča, da namerava poslati vlada v Jemen, če bo treba, še druge čete, razun onih 30 batalijonov, ki se nahajajo že tamkaj.

Dunaj 20. Govori se, da bo namesto odstopivšega generalnega tajnika avstro-ogrške banke dvornega svetnika Prangerja imenovan Karol Zimmerman.

Pariz 20. Zbornica je vsprejela proračun ministerstva za notranje stvari. Kapitalski dispozičijski fond je bil vsprejet s 359 proti 135 glasom, potem, ko je ministerski predsednik Briand stavil zaupno vprašanje.

Budimpešta 20. Včeraj opolnocoji je iz neznanih vzrokov pričelo goreti na osebem parniku „Iris“, ki se nahaja radi poprav v starobudimski ladjedelnici. Ladija je popolnoma zgorela. Vse prizadevanje gasilcev je bilo zaman. Ladjedelnica sama je bila v nevarnosti, vendar se je posrečilo omejiti požar.

Razne vesti.

Koliko se je razpečalo del Leva Tolstega? Ruski listi pišejo, da se je po vsem svetu razpečalo del Leva Tolstega za kakih 100 mil. kron. Od te svote odpada največ na Rusijo, kjer so v zadnjih 5 letih revolucije prodali za 12 milijonov rubljev del Tolstega. „Krajcerjeva sonata“ je razpečana po svetu v 8 mil. komadih. V Rusiji so imeli največ uspeha: „Ana Karenina“, „Vojna in mir“ in „Sevastopolske povesti“. „Ane Karenine“ je prodano 2 mil. izrisov, „Vojne in mira“ 700.000.

Kupujte „Nar. kolek“!

V. emisija delnic JADRANSKE BANKE v Trstu.

Vabilo na subskripcijo.

V preteklem letu je izvršil upravni svet Jadranske banke v Trstu le deloma sklep občnega zbora z dne 14. marca 1909 s tem, da je izdal 2500 delnic à K 400.— t. j. K 1.000.000.— nom. in povišal na ta način delniško glavnico našega zavoda na K 4.000.000.—. Tozadevna subskripcija je imela tak vspeh, da ni bilo ni mogoče zadovoljiti vseh subskribentov.

Razvoj poslov Jadranske banke v preteklem letu je napotil upravni svet, da je sklenil v seji dne 28. decembra 1910, povišati v smislu pooblaščenja navedenega občnega zbora delniško glavnico za nadaljna dva milijona kron in izdati v to svrbo

5000 delnic à K 400.— t. j. K 2.000.000.— nom.

po nižje navedenih pogojih.

Z izvršitvijo tega sklepa se bo povišala delniška glavnica našega zavoda na K 6.000.000.—, tako, da bo postala Jadranska banka največji avstrijski jugoslovanski bančni zavod. Bilančni vspeh preteklega leta odgovarja percentualno vspehom prejšnjih let, vkljub temu, da je bil četrti milijon šele od 1. junija 1910 zavodu na razpolago. Zato namerava upravni svet predlagati občnemu zboru izplačanje zopet iste, t. j. 6%—ne dividende za preteklo leto in dotirati z večjim zneskom rezervne fonde, kateri bi se na ta način, vpoštevanje ažijo nove emisije, kmalu podvojili. Tudi ni izključeno, da bo občni zbor z ozirom na bilančni rezultat, zahteval povišanje dividende. V zadnji seji upravnega sveta se je sklenilo tudi, zahtevati od vlade dovoljenje za nadaljno povišanje delniške glavnine do zneska K 12.000.000.— in spremeniti v tem smislu pravila Jadranske banke.

Za V. emisijo delnic Jadranske banke v Trstu veljajo sledeči pogoji:

a) imejtelji delnic prejšnjih emisij imajo pravico prvenstva (opcije) in sicer so upravičeni, zahtevati na podlagi vsakih 2 delnic 1 delnico nove emisije po kurzu K 425.— za delnico;

b) delnice katere eventualno vso neizvršitve opcijske pravice preostanejo, so na razpolago novim subskribentom in tudi imejteljem starih delnic, v kolikor bi podpisali večje število delnic, nego jim na podlagi opcije pripada, po kurzu K 445.— za delnico.

Prijave za nove delnice se sprejemajo do 15. februarja 1911 in je treba vplačati za vsako podpisano delnico takoj pri subskripciji K 200.— kot prvi obrok in ob enem kavcijo, ostane pa — vpoštevanje svoječasno položeno kavcijo — po repartitiji delnic, katere izid se vsakemu subskribentu naznani najpozneje do 15. marca 1911.

Novo delnice participirajo že na dobičku za leto 1911 in za to morajo se vplačati 5%—ne obresti od nom. zneska od 1. januarja t. l. do dneva izplačila. Od vplačanega prvega obroka, oziroma kavcije odobri banka subskribentom tudi 5%—ne obresti. Subskribentom je dovoljeno vplačati takoj pri subskripciji celi znesek podpisanih delnic.

Kurzni dobiček (ažijo) pripada, kakor že zgoraj omenjeno, po odbitku stroškov in pristojbin nove emisije, rezervnemu zakladu banke.

Upravni svet je določil za V. emisijo delnic skoraj isti kurz, kakor je veljal za IV. emisijo z namenom, da bi omogočil subskribentom, na katerih prijave se s, č. ni mogel ozirati, nabavo delnic pod ugodnimi pogoji in bi pridobil Jadranski banki z določenjem nizkega kurza nadaljne interesente.

Prijave na nove delnice se sprejemajo:

V TRSTU: pri blagajni banke.

V OPATJU: pri blagajni banke.

V DUBROVNIKU: pri Hrvatski vjeresijski banki in njenih podružnicah v Sibeniku, Zadru in Spiljetu, in pri Dubrovački trgovački banki.

NA DUNAJU: pri Živnostenski banki pro Čechy a Moravu, pri Osrednji banki čeških hranilnic in Češki industrijalni banki.

V LJUBLJANI: pri Ljubljanski kreditni banki in njenih podružnicah v Celovcu, Spiljetu, Sarajevu in Gorici in pri Trgovsko-obrtni banki.

V PRAGI: pri Živnostenski banki pro Čechy a Moravu, pri Osrednji banki čeških hranilnic in Češki industrijalni banki.

V SPLJETU: pri Prvi pučki dalmatinski banki.

V SUŠAKU: pri Banki i štedionici za Primorje in njenih podružnicah na Raki in v Bakru.

V ZAGREBU: pri Prvi hrvatski štedionici in njenih podružnicah v Varaždinu, Osijeku, Vol. Gorici, Sisku, Virovitici, Cirkvoelci, Raki, Zouanu, Bolevaru, Delicah in Kraljavi.

Pri navedenih subskripcijskih mestih morajo se tudi depositirati stare delnice v svrbo izvršitve opcijske pravice.

Za slučaj, da javna subskripcija prekorači znesek nove emisije, pridržuje si upravni svet pravico repartitije delnic med subskribente.

Upravni svet Jadranske banke v Trstu.

OPOMBA: Jadranska banka pošlje vsakemu zainteresiranemu na zahtevo polnoizdatno avstrijsko ali enoizdatno politno hranilnico, tako, da mora zrediti polnjatev denarja brez vseh stroškov za subskribenta. V svrbo izvršitve opcijske pravice morajo se tudi depositirati stare delnice v svrbo izvršitve opcijske pravice.